

یادوار ویران سرشناس سواح توافیقی کشور

نگارش:

دکتر حمید وردی

منیژه ایرانفر

مرکز تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت ها

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

انتشارات آوای قلم

سرشناسه: سوری، حمید، ۱۳۳۸ -
 عنوان و نام پدیدآور: یادواره قربانیان سرشناس سوانح ترافیکی کشور/ حمیده سوری،
 منیژه ایرانفر؛ مرکز تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها.
 مشخصات نشر: تهران: آوای قلم، ۱۳۹۳. مشخصات ظاهری: ۱۰۲ ص: عکس
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۴۲-۰۳-۳ وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: قربانیان حوادث - ایران
 موضوع: رانندگی -- ایران - حوادث
 پایه افزوده: ایرانفر، منیژه

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی. مرکز
 تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ی ۹س/ HF۵۶۱۴/۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۲۷۵۲۶ شماره ثبت: ۳۶۳/۱۲۵۰۹۵۵

نام کتاب: یادواره قربانیان سرشناس سوانح ترافیکی کشور

اول - پاییز ۹۳

دکتر حمید سوری: چاپ

نگارش:

جلد ۲۰۰

منیژه ایرانفر: شمارگان

۶۰۰۰۰ ریال

انتشارات آوای قلم: قیمت

ناشر:

۹۷۸-۶۰۰-۷۵۴۲-۰۳-۳

شابک

انتشارات آوای قلم

حروفچینی و صفحه آرایی:

مهندس مهدی خانی

طراحی روی جلد:

آدرس: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی - ابتدای خیابان ولیعصر - کوچه باغ نو - کوچه

داوود آبادی شرقی - پلاک ۴

شماره تماس واحد فروش: ۶۶۵۷۱۸۷۱-۶۶۱۲۰۴۲۹ همراه: ۰۹۱۲۱۹۹۹۱۲۰-۰۷۷۲۰۶۶۹۵

تلفکس: ۶۶۵۹۱۵۰۵

شماره تماس واحد تولید: ۶۶۵۹۱۵۰۴

فروشگاه اینترنتی: www.khaniranshop.com

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.

متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه ناشر
۶	دبیاچه
۷	مقدمه
۱۷	روش گردآوری اطلاعات
۱۸	قربانیان هنرمند
۴۷	قربانیان دانشگاهی
۶۸	قربانیان ورزشکار
۸۶	قربانیان مسئول
۱۰۰	برخی دیگر از موارد
۱۰۱	منابع

تقدیم به

انسانهایی که

به فردایی بهتر

می‌اندیشند.

مقدمه ناشر

سپاس بیکران پروردگار را که به انسان قدرت اندیشیدن بخشید، قدرتی که در مقایسه با سایر موجودات باعث شده است که انسان هرگز به امکانات محدود خود اکتفا نکند. مکاتب الهی، انسان را موجب کنش طلب و پویا می‌دانند که جهت‌گیری او به سوی خالقش می‌باشد.

از همه راه‌های تقرب به خداوند علم است، علمی که زیبایی عقل است. علمی که در دریای بیکران آن هر ذره انسانی را فریدگار است و هر چه علم انسان افزون گردد، تقریش بیشتر می‌شود. از این روست که به انسان‌دوستانش آموزش توجهی بی‌نظیر مبذول گردیده است. اما علم‌آموزی به ایزاری نیاز دارد که مهم‌ترین آن کتاب است و انتشار نتیجه مطالعات پژوهشگران و اندیشمندان پاسخگوی این نیاز خواهد بود.

جهت تحقق این امر و گام برکنش در جهت ارتقای پایه‌های علم و دانش و رشد و شکوفایی استعدادها انتشار کتاب را یکی از اهداف خود قرار داده و انتظار داریم با حمایت‌های معنوی هموطنان گرامی بتوانیم گام‌های مؤثر و ارزشمندی را برداریم. به تلاشی که تلاش خواهد شد در حد دانش و تجربه اندکمان کارهایی بدون اشکال تقدیم حضورتان گردد. ولی اذعان داریم که راهنمایی‌های شما عزیزان می‌تواند ما را در ارتقای کیفی کتاب راهگشا باشد لذا پیش‌بینی انتشار پیشنهادات و راهنمایی‌های شما خواهیم بود.

در پایان از همه عزیزانی که در مراحل مختلف تهیه، تدوین و چاپ کتاب از همفکری و همکاری آن‌ها برخوردار بوده‌ام به خصوص آقای دکتر حمید سوری و منیژه این‌فرد (نویسندگان) سپاسگزاری نموده و موفقیت روزافزونشان را آرزو مندَم.

مهدی خرم

مدیر مسئول انتشارات آوای قلم

دیباچه

قربانیان سوانح ترافیکی تنها قسمت کوچکی از کل آسیب دیدگان تصادفات در کشور را به خود اختصاص می‌دهند و با وجود تلاش‌های فراوانی که در کاهش این تلفات در کشور طی ۱۰ سال اخیر شده باز هم میزان مرگ‌ومیر ناشی از این معضل در ایران یکی از بالاترین میزان‌ها در دنیاست به‌طوری که میزان مرگ سوانح ترافیکی به ازای یک‌صد هزار نفر در ایران حدود دو برابر میزان متوسط جهانی است. منابع انسانی به هدر رفته ناشی از سوانح ترافیکی با هیچ رقم مالی قابل‌مقایسه نیست و در بسیاری از موارد درگذشت بزرگانی که به این دلیل بیشتر در خدمت جامعه و خانواده نیستند غیر قابل جبران است.

در این کتاب تنها به بخش بسیار کوچکی از این قربانیان که شاید برای گروه بزرگ‌تری از جامعه شایسته شده باشند پرداخته شده است. هدف این است تا ضمن این‌که یادی از این عزیزان می‌کنیم به مسئولان، اصحاب رسانه و کسانی که به نوعی می‌توانند در پیشگیری از تکرار این فجایع مؤثر باشند تلنگری بزنند. ما حساب‌تر و مسئولیت‌پذیرتر از گذشته به‌عیشگیری از سوانح ترافیکی در کشورمان بپردازند. روح تمامی این جان‌باختگان شاد و قرین رحمت الهی باد. لحظه‌ای باید بیندیشیم که اگر این عزیزان هنوز در دنیا بودند می‌توانستند چه خدمات و برکاتی برای جامعه داشته باشند. آیا امکان جلوگیری از اتفاق تلخ رسیده می‌توانسته بوده است؟ چه تضمینی هست که قربانی بعدی خود ما نباشیم؟

روز یادمان قربانیان سوانح ترافیکی و خانواده‌های آن‌ها اولین بار در سال ۱۹۹۳ میلادی برگزار شد. مجمع عمومی سازمان ملل متحد سومین یکشنبه نوامبر هر سال را به‌عنوان روز یادمان قربانیان سوانح ترافیکی تصویب کرده است. این روز در بسیاری از کشورهای جهان برگزار می‌شود. سازمان بهداشت جهانی در حمایت از ایمنی راه تمامی کشورهای جهان را به برگزاری چنین مراسمی در آن روز دعوت می‌کند. امیدواریم این کتاب تلاشی و پاسخی مناسب به مسئولان جهانی برای ارتقای ایمنی راه در کشورمان باشد.

دکتر حمید سوری

رئیس مرکز تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها

مقدمه

قربانیان سوانح ترافیکی می‌توانند از هر جنس، گروه سنی، گروه شغلی، طبقه اجتماعی-اقتصادی و از گروه‌های مختلف جامعه باشند. گرچه هر مورد مرگ ناشی از سوانح ترافیکی، اتفاقی زیان‌بار برای جامعه محسوب می‌شود، اما شاید زیان ناشی از گروه‌های سنی مولد جامعه، فرهیختگان، دانشمندان، هنرمندان و ورزشکاران بیشتر از سایر گروه‌ها باشد و انعکاس و تأثیر بیرونی افزونی داشته باشد. ناشی از این موارد هزینه‌های جبران‌ناپذیری به جامعه تحمیل می‌کنند که اثرات آن‌ها تا سال‌ها بر پیر جامعه سایه می‌اندازد. متأسفانه هر سال تعداد قابل توجهی از موارد مرگ یا معلولیت ناشی از سوانح ترافیکی در بین افراد سرشناس و نخبگان علمی و فرهنگی جامعه اتفاق می‌افتد که تحلیل و تعمق هر کدام از این موارد لزوم توجه و سرمایه‌گذاری بیشتر بر پیشگیری از این سوانح را چند برابر می‌کند. به هر حال کتاب حاضر گذری اجمالی بر جان‌باختگان برجسته سوانح ترافیکی کشور است. قطعاً این فهرست کامل نبوده و در صورت کنکاش بیشتر، اسامی دیگری باید به آن اضافه شود. هدف نگارش این کتاب توجه و تأمل بیشتر بر مسئله سوانح ترافیکی در کشور است تا با عزمی ملی و با مشارکت همه نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط بتوانیم موارد مرگ و مصدومیت ناشی از سوانح ترافیکی را تا حد امکان کاهش و حتی به صفر برسانیم.

اهمیت مسئله

مصدومیت‌های ترافیکی مشکل رو به رشد به‌شمار می‌آید. یافتگی است. اولین حادثه ترافیکی جهان در سال ۱۷۶۹ میلادی رخ داد ولی از اولین مورد مرگ ناشی از این‌گونه حوادث در دنیا اطلاعی در دست نیست. با افزایش تولید خودرو میزان مواجهه با این گونه حوادث خطرات را افزایش و به تبع آن موارد خسارت، جرح و مرگ ناشی از این حوادث روزبه‌روز افزایش یافته است. در سال اولین مورد مرگ ناشی از حوادث ترافیکی در پاییز سال ۱۳۰۵ هجری شمسی اتفاق افتاد که نخستین مرگ درویش خان هنرمند نامی شد.

روند رخداد مرگ ناشی از سوانح ترافیکی در کل جهان در چند دهه اخیر رو به افزایش بوده و در حال حاضر سالانه $1/27$ میلیون نفر به این علت در جهان می‌میرند و بیش از ۵۰ میلیون نفر نیز به این دلیل مجروح می‌شوند. این تعداد مرگ $2/1$ درصد کل مرگ‌ها و ۲۳ درصد مرگ‌های ناشی از انواع مصدومیت‌ها است. بیش از ۹۰ درصد مرگ‌ومیر سوانح ترافیکی جهان در کشورهای کم‌درآمد و دارای درآمد متوسطی رخ می‌دهد که تنها ۴۸ درصد خودروهای ثبت شده دنیا را در اختیار دارند. حوادث جاده‌ای نهمین علت بار بیماری‌ها در جهان است که طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی این رتبه در سال ۲۰۳۰ به سومین علت بار ارتقا می‌یابد. در چار دهه گذشته میزان مرگ‌های ناشی از سوانح

جاده‌ای در کشورهای با درآمد بالا کاهش یافته در حالی که این میزان در سایر کشورها از جمله ایران افزایش یافته است. (اکبری و همکاران ۲۰۰۶)

طبق آخرین گزارش‌های سازمان بهداشت جهانی میزان مرگ ناشی از سوانح ترافیکی در جهان ۱۸/۸ به ازای صد هزار نفر جمعیت است. این میزان در ایران که حدود ۱/۱ جمعیت جهان را دارد حدود دو برابر است. به عبارتی ۱/۹ کل حوادث ترافیکی دنیا در این کشور رخ می‌دهد. تعداد خودروهای ثبت شده جهان نیز ۱/۳۱۸ میلیارد گزارش شده و ایران تنها ۰/۱۳ درصد خودروهای جهان را دارد. عبارتی میزان مرگ‌های ناشی از سوانح ترافیکی در ایران به ازای جمعیت و به ازای تعداد خودروسازان بالاتر از متوسط این میزان‌ها در جهان است. میزان‌های مرگ ناشی از سوانح ترافیکی به ازای صد هزار جمعیت، نسبت وسایل نقلیه و درصد جمعیت و درصد این مرگ‌ها در منطقه مدیترانه شرقی نیز به ترتیب ۲/۲، ۸/۳ و ۶/۴ است. تقریباً نیمی از کسانی که قربانی سوانح ترافیکی می‌شوند کاربران پیاده‌رو، چرخه‌سوارها و کاربران وسایل نقلیه دوطرفه که در مجموع کاربران آسیب‌پذیر راه نامیده می‌شوند هستند (سازمان بهداشت جهانی ۲۰۰۹)

شاخص‌های مربوط به جمعیت و مرگ ناشی از مصدومیت‌های ترافیکی در ایران، منطقه و جهان

جمعیت ($1000000 \times$)	% جمعیت جهان	تعداد مرگ ناشی از مصدومیت‌های ترافیکی	% مرگ ناشی از مصدومیت‌های ترافیکی	تعداد وسایل نقلیه ($1000000 \times$)	% وسایل نقلیه جهان	میزان مرگ سوانح ترافیکی به ازای ۱۰۰۰۰۰ نفر
۷۱/۲	۱/۱	۲۲۹۱۸	۰/۹	۱۳	۰/۱۳	۳۵/۸
۵۴۶	۸/۳	۷۶۹۱۲	۶/۴	۵۷	۴	۳۲/۲
۶۵۵۰	۱۰۰	۱۲۰۰۰۰	۱۰۰	۱۲	۱	۱۸/۸

در ایران تعداد موارد این‌گونه مرگ ناشی از سوانح ترافیکی در سال ۱۳۸۷ میلادی ۲۲۹۲۱ مورد با میانگین سنی ۳۵/۲ سال و میزان مرگ ۳۱/۸ به ازای ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت ۱۳/۱ به ازای ۱۰۰۰۰ وسیله نقلیه بوده است. میزان بروز موارد جرح در این سال نیز ۳۴۵/۷ به ازای ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت و ۱۴۳/۹ به ازای ۱۰۰۰۰ وسیله نقلیه هست. (سوری و همکاران ۲۰۰۹)